

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

Вченою радою коледжу

Протокол № 5 від «10» квітня 2019 р.

Голова Вченої ради

проф. Т.С. Слободинська

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор коледжу

К.Ф. Войцехівський

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО РЕАЛІЗАЦІЮ ПРАВА НА ВІЛЬНИЙ ВИБІР
НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКИЙ
ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»

м. Вінниця – 2019

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»**

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Вченою радою коледжу

Протокол № 5 від «10» квітня 2019 р.

Голова Вченої ради

Директор коледжу

проф. Т.С. Слободинська

К.Ф. Войцехівський

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО РЕАЛІЗАЦІЮ ПРАВА НА ВІЛЬНИЙ ВИБІР
НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКИЙ
ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про реалізацію права на вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» (далі – Положення) регламентує порядок забезпечення здобувачам вищої освіти права вільного вибору навчальних дисциплін у Комунальному закладі вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» (далі – Коледж) відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та Положення про організацію освітнього процесу в Коледжі.

1.2. Положення формалізує такі процедури:

- формування каталогів вибіркових навчальних дисциплін (далі – Каталог) та доведення їх до здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання (далі – здобувач);
- здійснення вибору здобувачами навчальних дисциплін із Каталогу;
- організації вивчення здобувачами обраних дисциплін.

1.3. Обсяг вибіркових навчальних дисциплін становить не менше 25% від загального обсягу відповідної освітньої програми, за якою навчається здобувач на відповідному рівні вищої освіти (далі – ВО).

1.4. Зміст конкретної вибіркової навчальної дисципліни визначає робоча програма навчальної дисципліни.

1.5. Вибіркові навчальні дисципліни надають можливість здобувачеві:

- побудувати індивідуальну траєкторію навчання;
- ознайомитися із сучасним рівнем наукових досліджень у відповідній галузі знань;
- поглибити професійну підготовку в межах обраної спеціальності та освітньої програми;
- здобути додаткові результати навчання в межах формування загальних та/або фахових компетентностей;

1.6. Здобувач обирає дисципліни відповідно до навчального плану, за яким він навчається, що визначає кількість і обсяг навчальних дисциплін вільного вибору здобувача для конкретного семестру. При цьому здобувач має право обирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших освітніх програм, за погодженням із заступником директора з навчальної роботи.

1.7. У навчальному плані кожної освітньої програми зазначають обсяги та семестр вивчення вибіркових дисциплін, а також Каталоги, з яких

обираються дисципліни: загальноколеджний Каталог (ЗК-Каталог) та/або факультетський Каталог (Ф-Каталог).

1.8. Кожен Каталог є систематизованим анотованим переліком навчальних дисциплін, які належать до вибіркової складової освітньої програми для певного рівня ВО.

1.9. Формування Каталогу має відповідати принципам альтернативності, змагальності та студентоцентризму (дисципліни можуть вважатися вибірковими лише тоді, коли вони є такими з погляду здобувача ВО).

1.10. Зміст вибірових навчальних дисциплін повинен враховувати вимоги до актуальності, наукоємності, практичної спрямованості та рівня вищої освіти.

1.11. Результати вибору здобувачем навчальних дисциплін зазначаються в його індивідуальному навчальному плані наступного навчального року в розділі «Вибіркові дисципліни».

1.12. Навчальні дисципліни, внесені до індивідуального навчального плану здобувача, є обов'язковими для вивчення.

1.13. Окрім вибору навчальних дисциплін, у межах вибіркової складової відповідного навчального плану здобувач ВО може формувати свою індивідуальну освітню траєкторію в межах нормативної складової шляхом:

- обрання мови (англійська, німецька, французька) в дисципліні «Іноземна мова» або «Друга іноземна мова»;
- обрання місця проходження практики;
- обрання теми курсової та дипломної роботи та наукового керівника.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБОРУ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Загальні підходи до формування вибіркової складової навчальних планів

2.1. Навчальні дисципліни ЗК-Каталогу спрямовані на поглиблення й вдосконалення загальних компетентностей стандартів ВО.

2.2. Обсяг та семестровий контроль вибірових навчальних дисциплін ЗК-Каталогу уніфікований і, як правило, становить 3 кредити ЄКТС з формою семестрового контролю – залік.

2.3. Навчальні дисципліни Ф-Каталогів спрямовані на поглиблення й вдосконалення спеціальних (фахових) компетентностей, визначених освітньою програмою.

2.4. Обсяг навчальних дисциплін Ф-Каталогів має становити не менше 3 кредитів ЄКТС (з уніфікованим обсягом і семестровим контролем (як мінімум у межах одного семестру)).

2.5. Обсяг та види аудиторних занять, форма семестрового контролю вибіркових навчальних дисциплін визначається відповідним навчальним планом.

2.6. Допускається формувати перелік вибіркових навчальних дисциплін як впорядковану послідовність їх вивчення відповідно до навчального плану, якщо, наприклад, існують певні пререквізити дисципліни (вимоги до початку вивчення дисципліни).

2.7. Кожного семестру, починаючи з третього семестру підготовки бакалаврів (молодших спеціалістів), здобувач відповідного рівня ВО має вивчати не менше однієї обраної ним навчальної дисципліни.

Формування ЗК-Каталогу

2.8. У каталозі подається короткий опис кожної навчальної дисципліни (анотація), вказуються пререквізити і постреквізити (результати навчання) дисципліни, обсяг у кредитах ЄКТС; кафедра, яка забезпечує викладання тощо. Форма опису навчальної дисципліни ЗК-Каталогу представлена в Додатку А до Положення.

2.9. До ЗК-Каталогу можуть бути внесені тільки навчальні дисципліни, що мають повне інформаційне та методичне забезпечення, необхідне для їх засвоєння, відповідно до вимог Коледжу.

2.10. За зміст та реалізацію вибіркової навчальної дисципліни в освітньому процесі несе відповідальність завідувач кафедри (голова циклової комісії), за якою закріплено викладання відповідної навчальної дисципліни.

2.11. ЗК-Каталог формує навчально-методичний кабінет Коледжу за такою процедурою:

1) на початку поточного навчального року (до 01 жовтня) кафедри, що пропонують навчальні дисципліни для загальноколеджного вибору, надають до навчально-методичного кабінету уанотований перелік відповідних дисциплін;

2) до 01 листопада навчально-методичний відділ здійснює експертизу наданих матеріалів та формує ЗК-Каталог вибіркових навчальних дисциплін для його затвердження;

3) до кінця осіннього семестру затверджений Вченою радою Коледжу ЗК-Каталог вибіркового навчальних дисциплін розміщується на сайті Коледжу <http://vgpk.com.ua> для загального ознайомлення.

2.12. Перелік та анотації навчальних дисциплін ЗК-Каталогу вносяться до системи Collaborator для вибору здобувачами з урахуванням року навчання та специфіки спеціальності (за наявності).

Формування Ф-Каталогу

2.13. Основними критеріями для формування Ф-Каталогів вибіркового навчальних дисциплін є:

- Потребуваність стейкхолдерами (актуальність дисципліни з позицій розвитку відповідної галузі науки, напрямку наукових досліджень, попиту на відповідні компетентності на ринку праці тощо);
- кадрове забезпечення (науковий ступінь, вчене звання, підвищення кваліфікації, досвід, викладання дисципліни, відгуки здобувачів щодо якості викладання);
- навчально-методичне забезпечення (робочі навчальні програми, підручник, навчальні посібники, методичні рекомендації тощо);
- інформаційно-дидактичне забезпечення (презентації, відео-матеріали, демонстраційні матеріали, зразки тощо);
- матеріально-технічне забезпечення.

2.15. Рекомендується така послідовність дій із формування Ф-Каталогів:

1) до 01 жовтня поточного навчального року на факультетах створюються робочі групи під керівництвом заступника декана з навчальної роботи (завідувача відділення) для розробки та/або оновлення переліку навчальних дисциплін Ф-Каталогів;

2) робочі групи аналізують методичне, інформаційне та матеріально-технічне забезпечення запропонованих кафедрами (цикловими комісіями) вибіркового навчальних дисциплін щодо можливості організації освітнього процесу високої якості;

3) кількість та різноманітність запропонованих дисциплін у Ф-Каталозі має бути достатньо великою й не дублювати одна одну;

4) перелік навчальних дисциплін факультетського Ф-Каталогу формується в межах відповідної освітньої програми;

5) сформовані робочими групами Ф-Каталоги після рекомендації відповідних Вчених рад факультетів (науково-методичних рад відділень) подаються на розгляд Вченої (науково-методичної) ради Коледжу в листопаді;

9) за рекомендацією Вченої (науково-методичної) ради Коледжу Ф-Каталоги затверджуються заступником директора з навчальної роботи;

10) затверджені в установленому порядку Ф-Каталоги розміщують у грудні-січні на офіційних сайтах відповідних факультетів для ознайомлення здобувачів.

3. ПРОЦЕДУРА ЗДІЙСНЕННЯ ВИБОРУ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

3.1. Процедурі вибору здобувачами навчальних дисциплін передують їх ознайомлення з порядком, термінами, особливостями запису на вивчення запропонованих навчальних дисциплін та з умовами формування навчальних груп для вивчення вибіркового навчальних дисциплін ЗК-Каталогу та/або Ф-Каталогів.

3.2. До початку процесу обрання здобувачами навчальних дисциплін науково-педагогічні працівники кафедри (педагогічні працівники циклових комісій), що забезпечують викладання навчальних дисциплін ЗК-Каталогу та Ф-Каталогів, спільно з кураторами академічних груп, можуть проводити (у позанавчальний час) презентації запропонованих до вибору навчальних дисциплін. Також, за потреби, можуть надаватися консультації щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії, реєстрації акаунтів тощо.

3.3. Вибір дисциплін з ЗК-Каталогу та Ф-Каталогу студентами першого (бакалаврського) рівня ВО і освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» здійснюється на початку весняного семестру (обрані дисципліни вивчатимуться в наступному навчальному році). Узагальнені результати використовуються для формування робочих навчальних планів відповідних років підготовки.

3.4. Процедура вибору навчальних дисциплін із ЗК-Каталогу та Ф-Каталогу студентами першого (бакалаврського) рівня ВО і освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» включає такі етапи:

- здійснення студентами вибору дисциплін в системі Collaborator для вивчення в наступному навчальному році шляхом заповнення Google-форми, у якій варто обрати з кожному переліку запропонованих на певний семестр по одній дисципліні. Тривалість етапу – не менше двох тижнів. Етап контролюють куратори груп з метою забезпечення участі всіх здобувачів у процедурі вибору дисциплін;

- опрацювання результатів вибору дисциплін та формування навчальних груп для їх вивчення. Етап виконується навчально-методичним кабінетом й адміністратором системи Collaborator, враховуючи встановлену мінімальну чисельність студентів в групі (не менше 10 осіб – для здобувачів

ступеня освіти «бакалавр» і освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»;

- повідомлення кожного студента про підтвердження його вибору на першому етапі обрання навчальних дисциплін ЗК-Каталогу або про неможливість формування групи для вивчення обраної ним навчальної дисципліни.

3.5. У разі формування навчальної групи для вивчення певної дисципліни, студентам надається можливість здійснити повторний вибір, приєднавшись до вже сформованих навчальних груп.

4. ОБРОБКА РЕЗУЛЬТАТІВ ВИБОРУ ДИСЦИПЛІН ТА ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ГРУП

4.1. Фінальна інформація щодо обраних здобувачами дисциплін ЗК-Каталогу, кількість груп, їх особовий склад тощо передається навчальною частиною Коледжу:

- на випускові кафедри (циклові комісії) для формування індивідуальних навчальних планів здобувачів;

- на кафедри (циклові комісії), за якими закріплено викладання обраних навчальних дисциплін, для формування педагогічного навантаження відповідним науково-педагогічним працівникам.

4.2. Фінальна інформація стосовно обраних здобувачами дисциплін Ф-Каталогів передається заступником декана з навчальної роботи (завідувачем відділення):

- на випускові кафедри (циклові комісії) для формування індивідуальних навчальних планів здобувачів;

- на кафедри, за якими закріплено викладання обраних навчальних дисциплін, для формування педагогічного навантаження відповідним науково-педагогічним працівникам.

4.3. Навчальні групи для вивчення вибіркових навчальних дисциплін мають бути чисельністю не менше 10 осіб для першого (бакалаврського) рівня і освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» ВО.

4.4. Обмеження, передбачені пунктом 4.3 цього Положення, не поширюються на ті випадки, коли певну навчальну дисципліну Ф-Каталогу обрали всі здобувачі, які навчаються за відповідною освітньою програмою, або порушення встановленого обмеження не призводить до перевищення максимального педагогічного навантаження науково-педагогічних працівників відповідної кафедри.

4.5. Здобувач ВО, який знехтував своїм правом вибору, може бути записаний на вивчення навчальних дисциплін, обраних завідувачем

випускової кафедри (головою циклової комісії) для оптимізації навчальних груп і потоків.

4.6. Якщо здобувач ВО з поважної причини не зміг обрати дисципліни вчасно або виявив помилку щодо свого волевиявлення, він звертається до деканату (відділення) із заявою для запису на вивчення обраних ним дисциплін, надавши документи, які засвідчують поважність причин (додаток В).

4.7. Не допускається зміна обраних дисциплін після початку навчального семестру, у якому вони викладаються. Відмова від вивчення дисципліни вільного вибору після початку навчального семестру, в якому вона викладається, вважається академічною заборгованістю здобувача ВО.

4.8. Розклади занять для вивчення обраних навчальних дисциплін ЗК-Каталогу та Ф-Каталогу формуються особами, відповідальними за складання розкладу в Коледжі.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Заяви здобувачів (додаток Б), електронні листи, генеровані в системі Collaborator з результатами вільного вибору, розпорядчі документи про формування навчальних груп зберігаються впродовж усього терміну навчання здобувача за відповідним рівнем ВО.

5.2. У випадку поновлення, переведення здобувача, допуску до занять після завершення академічної відпустки або у випадку навчання за скороченим терміном навчання, за письмовою заявою здобувача (додаток Г) та згодою випускової кафедри (циклової комісії) можливе перерахування результатів навчання вибіркового дисциплін.

ФОРМА опису навчальної дисципліни ЗК-Каталогу та Ф-Каталогу

Дисципліна	
Рівень ВО	
Курс	
Обсяг	
Мова викладання	
Кафедра (циклова комісія), яка забезпечує викладання	
Вимоги до початку вивчення	
Що буде вивчатися	
Чому це цікаво/треба вивчати	
Чому можна навчитися (результати навчання)	
Як можна користуватися набутими знаннями й уміннями (компетентності)	
Інформаційне забезпечення	
Форма проведення занять	
Семестровий контроль	

Додаток Б

Заступнику директора
з навчальної роботи
Комунального закладу вищої
освіти «Вінницький
гуманітарно-педагогічний
коледж»

Когутюк О. В.

студента ___ курсу ___ групи
форма навчання - _____

(ПІБ в родовому відмінку)

Заява

Прошу зарахувати мене до складу групи студентів, які вивчатимуть у
___ семестрі _____ - _____ навчального року дисципліну вільного вибору
« _____ ».

Дата

(підпис)

Заступник декана з навчальної роботи

(підпис, ПІБ)

Додаток В

Заступнику директора
з навчальної роботи
Комунального закладу вищої
освіти «Вінницький
гуманітарно-педагогічний
коледж»

Когутюк О. В.

студента ___ курсу ___ групи
форма навчання - _____

(ПІБ в родовому відмінку)

Заява

Повторно прошу зарахувати мене до складу групи студентів, які вивчатимуть у ___ семестрі _____ - _____ навчального року дисципліну вільного вибору «_____».

Документ, який засвідчує поважність причини неучасті в процедурі вибору дисциплін вільного вибору у встановлені терміни, додається *(за необхідності)*.

Дата

(підпис)

Заступник декана з навчальної роботи

(підпис, ПІБ)

Додаток Г

Заступнику директора
з навчальної роботи
Комунального закладу вищої
освіти «Вінницький
гуманітарно-педагогічний
коледж»

Когутюк О. В.

студента ___ курсу ___ групи
форма навчання - _____

(ПІБ в родовому відмінку)

Заява

Прошу перезарахувати мені результати навчання вибіркових дисциплін

« _____ », « _____ ».
_____».

Академічна довідка з результатами навчальних досягнень додається.

Дата

(підпис)

Заступник декана з навчальної роботи

(підпис, ПІБ)